

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľa **Ing. T. L.**, bývajúceho v B., zastúpeného JUDr. P. Č., advokátom v B., proti odporcovi **S. R.**, zastúpenej **Ú. V. S. R.**, so sídlom v B., zastúpenému JUDr. M. T., advokátkou v B., **o náhradu škody spôsobenej pri výkone verejnej moci**, vedenej na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 22 C 47/2006, o dovolaní navrhovateľa proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave z 30. novembra 2009, sp. zn. 5 Co 328/2009, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie navrhovateľa **o d m i e t a .**

Navrhovateľ je povinný zaplatiť odporcovi náhradu trov dovolacieho konania v sume 695,20 € k rukám JUDr. M. T., advokátky v B., do 3 dní.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Bratislava I uznesením z 3. augusta 2009, č.k. 22 C 47/2006-333 konanie zastavil a navrhovateľa zaviazal zaplatiť odporcovi náhradu trov konania v sume 4 528,45 € na účet právnej zástupkyne odporcu JUDr. M. T., do 15 dní od právoplatnosti tohto uznesenia. Mal za to, že odporca v nijakom smere neuviedol, čím by sa jeho právne postavenie zastavením konania zhoršilo, prípadne výrazne dotklo jeho práv. Vzhľadom na to nepovažoval dôvody nesúhlasu odporcu so späťvzatím návrhu navrhovateľa za vážne, preto na ne neprihliadol a konanie s poukazom na ustanovenie § 96 ods. 1 zastavil. Podľa názoru súdu bol naplnený dôvod na priznanie náhrady trov právneho zastúpenia odporcovi, nakoľko navrhovateľ zavinil, že sa konanie muselo zastaviť. Neboli splnené predpoklady pre vyslovenie povinnosti na náhradu trov konania odporcom podľa druhej vety ustanovenia § 146 ods. 2 O.s.p., pretože dôvodom späťvzatia nebolo správanie odporcu, ale vyslovenie

názoru súdu, ako sa mu predbežne javí právne posúdenie veci podľa § 100 ods. 1 O.s.p. Mal za to, že treba vychádzať z princípu zavinenia z procesného dôvodu podľa § 146 ods. 2 veta prvá O.s.p. Navrhovateľ tým, že svoj nárok na náhradu škody uplatňoval podľa zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci, hoci odporca v právnom vzťahu voči navrhovateľovi ako orgán verejnej moci nikdy nevystupoval (resp. nerealizoval voči nemu výkon svojej právomoci ako orgán verejnej moci), si sám zaviniť, že nemohol mať vo veci úspech bez ohľadu na to, či vzal späť návrh alebo by bolo vo veci rozhodnuté. V predmete sporu, v postojí účastníkov konania, v ich pomeroch, ako i v dôvodoch uvádzaných navrhovateľom nevzhladol súd dôvod hodný osobitného zreteľa, ktorý by mu umožnil na daný prípad aplikovať pri rozhodovaní o trovách konania ustanovenie § 150 O.s.p., ani nevidel dôvod ex offio bližšie skúmať majetkové príp. iné pomery účastníkov konania, nakoľko takáto potreba v priebehu konania vzhľadom na predmet sporu a osoby účastníkov konania nevzišla.

Krajský súd v Bratislave na odvolanie navrhovateľa uznesením z 30. novembra 2009, sp.zn. 5 Co 328/2009 uznesenie súdu prvého stupňa v napadnutej časti týkajúcej sa náhrady trov konania ako vecne správne v zmysle § 219 O.s.p. potvrdil. Navrhovateľovi uložil povinnosť zaplatiť náhradu trov odvolacieho konania vo výške 695,33 € do rúk JUDr. M. T. do troch dní. V celom rozsahu sa stotožnil so skutkovými a právnymi závermi prvostupňového súdu a ustálil, že v prejednávanej veci neboli splnené predpoklady pre vyslovenie povinnosti na náhradu trov konania odporcom podľa druhej vety ustanovenia § 146 ods. 2 O.s.p., pretože dôvodom späťvzatia nebolo správanie odporcu, ale vyslovenie názoru súdu, ako sa mu predbežne javí právne posúdenie veci podľa § 100 ods. 1 O.s.p. Preto, keďže nejde o prípad podľa § 146 ods. 2 vety druhej O.s.p. z procesného hľadiska zásadne platí, že zastavenie konania zaviniť navrhovateľ a podľa § 146 ods. 2 vety prvej O.s.p. je povinný nahradiť trovy konania odporcovi. O trovách odvolacieho konania rozhodol podľa § 224 ods. 1 v spojení s § 142 ods. 1 O.s.p.

Proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu podal dovolanie navrhovateľ, ktorý navrhol uznesenie odvolacieho súdu ako aj uznesenie súdu prvého stupňa zrušiť a vec vrátiť prvostupňovému súdu na ďalšie konanie. Zároveň navrhol odložiť vykonateľnosť dovolaním napadnutého rozhodnutia. Prípustnosť dovolania odôvodnil ustanovením § 237 písm. f) O.s.p., tvrdiac, že postupom odvolacieho súdu mu bola odňatá možnosť konať pred súdom. Mal za to, že zo strany prvostupňového a odvolacieho súdu došlo k hrubému porušeniu

ustanovenia § 21 O.s.p. a § 103 O.s.p. Namietal, že hoci v danom prípade bola odporcom Slovenská republika, pred súdom nekonal štatutárny zástupca odporcu, resp. oprávnená osoba, konal len právny zástupca odporcu. Taktiež namietal, že odvolací súd neprejednal jeho odvolanie v časti výroku o náhrade trov konania v celom rozsahu a nezistil skutočný stav napadnutej právnej veci a to aj v dôsledku postupu bez nariadenia pojednávania. Tým podľa názoru navrhovateľa došlo k porušeniu ustanovenia § 212 ods. 1 O.s.p. V dôvodoch dovolania rozoberal skutkový a právny stav veci.

Odporca vo vyjadrení k dovolaniu navrhol dovolanie navrhovateľa zamietnuť a zaviazať ho k náhrade trov dovolacieho konania vo výške 695,33 €.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), skúmal najskôr to, či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť dovolaním (§ 236 a nasl. O.s.p.), a bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) dospel k záveru, že dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, voči ktorému takýto opravný prostriedok nie je prípustný.

Podľa ustanovenia § 236 ods. 1 O.s.p. dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa.

V prejednávannej veci odvolací súd rozhodol uznesením. V zmysle ustanovenia § 239 O.s.p. platí, že ak dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, vydanému v tejto procesnej forme, je prípustné, ak je ním napadnuté zmeňujúce uznesenie odvolacieho súdu (§ 239 ods. 1 písm. a/ O.s.p.) alebo ak odvolací súd rozhodoval vo veci postúpenia návrhu Súdnemu dvoru Európskych spoločností na zaujatie stanoviska (§ 239 ods. 1 písm. b/ veta prvá O.s.p.).

Podľa § 239 ods. 2 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa, ak a/ odvolací súd vyslovil vo svojom potvrdzujúcom uznesení, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, b/ ide o uznesenie o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia, c/ ide o uznesenie o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo o jeho vyhlásení za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky.

Podľa doslovného znenia § 239 ods. 3 O.s.p. však ustanovenia odsekov 1 a 2 neplatia, ak ide o uznesenie o príslušnosti, predbežnom opatrení, poriadkovej pokute, znalečnom, tlmočnom, o odmietnutí návrhu na zabezpečenie predmetu dôkazu vo veciach týkajúcich sa práva duševného vlastníctva a **o trovách konania**, ako aj o tých uzneseniach vo veciach upravených Zákonom o rodine, v ktorých sa vo veci samej rozhoduje uznesením.

Nakoľko je v prejednávanej veci dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu o trovách konania, ktoré vykazuje znaky jedného z tých rozhodnutí, ktoré sú taxatívne vymenované v ustanovení § 239 ods. 3 O.s.p. ako rozhodnutia, kde dovolanie nie je prípustné, je nepochybné, že prípustnosť dovolania navrhovateľa z ustanovenia § 239 O.s.p. nemožno vyvodiť.

S prihliadnutím na ustanovenie § 242 ods. 1, veta druhá O.s.p., ukladajúce dovolaciemu súdu povinnosť prihliadnuť vždy na prípadnú procesnú vadu uvedenú v § 237 O.s.p. (či už to účastník namieta alebo nie) neobmedzil sa Najvyšší súd Slovenskej republiky len na skúmanie prípustnosti dovolania smerujúceho proti uzneseniu podľa § 239 O.s.p., ale sa zaoberal aj otázkou, či dovolanie nie je prípustné podľa § 237 O.s.p. Uvedené zákonné ustanovenie pripúšťa dovolanie proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu (rozsudku alebo uzneseniu), ak konanie, v ktorom bolo vydané, je postihnuté niektorou zo závažných procesných väd vymenovaných v písmenách a/ až g/ tohto ustanovenia (ide tu o nedostatok právomoci súdu, spôsobilosti účastníka, riadneho zastúpenia procesne nespôsobilého účastníka, prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, ak sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, prípad odňatia možnosti účastníka pred súdom konať a prípad rozhodovania vylúčeným sudcom alebo nesprávne obsadeným súdom). Existencia niektorej z vyššie uvedených väd však dovolacím súdom nebola v konaní zistená a dovolateľom ani namietaná.

So zreteľom na navrhovateľom tvrdený dôvod prípustnosti dovolania sa Najvyšší súd Slovenskej republiky osobitne zameril na otázku opodstatnenosti tvrdenia, že v prejednávanej veci mu súdom bola odňatá možnosť pred ním konať (§ 237 písm.f/ O.s.p.).

Odňatím možnosti konať sa v zmysle uvedeného ustanovenia rozumie taký závadný procesný postup súdu, ktorým sa účastníkovi znemožní realizácia tých jeho procesných práv,

ktoré mu Občiansky súdny poriadok priznáva za účelom ochrany jeho práv a právom chránených záujmov.

Predmetnému dôvodu dovolania sú vlastné tri pojmové znaky : 1/ odňatie možnosti konať pred súdom, 2/ to, že k odňatiu možnosti konať došlo v dôsledku postupu súdu, 3/ možnosť konať pred súdom sa odňala účastníkovi konania. Vzhľadom k tej skutočnosti, že zákon bližšie v žiadnom zo svojich ustanovení pojem odňatie možnosti konať pred súdom nešpecifikuje, pod odňatím možnosti konať pred súdom je potrebné vo všeobecnosti rozumieť taký postup súdu, ktorý znemožňuje účastníkovi konania realizáciu procesných práv a právom chránených záujmov, priznaných mu Občianskym súdnym poriadkom na zabezpečenie svojich práv a oprávnených záujmov.

O vadu, ktorá je z hľadiska § 237 písm. f/ O.s.p. významná, ide najmä vtedy, ak súd v konaní postupoval v rozpore so zákonom, prípadne s ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi a týmto postupom odňal účastníkovi konania jeho procesné práva, ktoré mu právny poriadok priznáva. O taký prípad v prejednávanej veci nejde.

K odňatiu možnosti navrhovateľa pred súdom konať malo podľa jeho názoru dôjsť tým, že pred súdom nekonal štatutárny zástupca odporcu, resp. oprávnená osoba, konal len právny zástupca odporcu, v dôsledku čoho navrhovateľ nemohol klásť takejto oprávnenej osobe otázky a reagovať pred ňou na tvrdenia právneho zástupcu odporcu.

Ustanovenie § 20 O.s.p. stanovuje, že pred súdom môže vystupovať účastník samostatne v tom rozsahu, v akom má spôsobilosť vlastnými úkonmi nadobúdať práva a brať na seba povinnosti. Pri právnických osobách (§ 18 až § 19c Občianskeho zákonníka) je stanovené v hmotnoprávnom predpise, kto za nich môže robiť právne úkony (§ 20 Občianskeho zákonníka) a kto v ich mene môže vystupovať (§ 21 ods. 1 O.s.p.), ak je účastníkom konania štát, považuje sa za právnickú osobu (§ 21 Občianskeho zákonníka) a jeho procesné zastúpenie je upravené v § 21 ods. 4 O.s.p. Podľa § 24 veta prvá, O.s.p. účastník sa môže dať v konaní zastupovať zástupcom, ktorého si zvolí. Ako zástupcu si účastník môže podľa § 25 ods. 1 O.s.p. zvoliť vždy advokáta. Plnomocenstvo udelené advokátovi nemožno obmedziť.

V predmetnej veci je odporcom S. R.. zastúpená Ú. V. S. R., v mene ktorého koná vedúci Ú. V. Slovenskej republiky. Vedúci Ú. V. má postavenie štatutárneho orgánu

oprávneného na všetky právne úkony a teda aj na platné udelenie plnomocenstva advokátovi na zastupovanie v konaní. Tým, že pred súdom konal právny zástupca odporcu, oprávnený na všetky úkony, ktoré v konaní môže urobiť účastník (§ 28 ods. 2 O.s.p.), preto nedošlo k odňatiu možnosti navrhovateľa konať pred súdom v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p.

Pokiaľ dovolateľ namieta, že odvolací súd rozhodol vo veci bez nariadenia pojednávania, dovolací súd považuje za potrebné uviesť, že odvolanie navrhovateľa smerovalo len proti výroku rozhodnutia súdu prvého stupňa o trovách konania, teda nešlo o vec samu a preto pojednávanie v zmysle § 214 ods. 2 O.s.p. nebolo potrebné nariadiť.

K odňatiu možnosti navrhovateľa konať pred súdom nedošlo ani v prípade rozhodnutia súdu prvého stupňa o zastavení konania v dôsledku späťvzatia návrhu na začatie konania bez nariadenia ďalšieho pojednávania, nakoľko nešlo o prejednanie veci samej v zmysle ustanovenia § 115 ods. 1 O.s.p.; nebolo preto potrebné (myslené ako zákonná povinnosť) nariadiť ďalšie pojednávanie.

K námietke dovolateľa, že zo strany odvolacieho súdu došlo k porušeniu ustanovenia § 212 ods. 1 O.s.p. dovolací súd uvádza, že rozsah odvolacieho prieskumu je v zásade daný odvolaním. V zmysle § 212 ods. 1 O.s.p., je odvolací súd viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania. Odvolateľ teda spravidla sám určuje rozsah, v akom má byť napadnuté rozhodnutie preskúmané odvolacím súdom (či napáda rozhodnutie vo všetkých jeho výrokoch alebo len niektorý z nich alebo len z hľadiska niektorej konkrétnej veci alebo práva). Ak odvolateľ žiada preskúmať len jeden z viacerých výrokov alebo určitý výrok len o niektorej z viacerých vecí (niektorom z viacerých práv), odvolací súd je rozsahom uplatneným v odvolaní viazaný a odvolaním nenapadnuté výroky nepodrobuje svojmu prieskumu. Keďže odvolací súd preskúmal rozhodnutie súdu prvého stupňa v napadnutom rozsahu (v časti výroku o náhrade trov konania) a preskúmal všetky skutočnosti, ktorými navrhovateľ ako odvolateľ dôvodil, je jeho námietka o odňatí možnosti konať pred súdom v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. celkom neopodstatnená.

Skutočnosť, že by rozhodnutie prípadne aj spočívalo na nesprávnom právnom posúdení veci, môže byť len odôvodnením dovolania v zmysle § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p. v prípade, ak je dovolanie prípustné, a nie dôvodom jeho prípustnosti podľa § 236 a nasl. O.s.p.

Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Nesprávne právne posúdenie veci je síce relevantným dovolacím dôvodom, samo osebe ale prípustnosť dovolania nezakladá (nemá základ vo vade konania v zmysle § 237 O.s.p. a nespôsobuje zmätočnosť rozhodnutia). I keby teda tvrdenia dovolateľa boli opodstatnené (dovolací súd ich z uvedeného aspektu neposudzoval), dovolateľom vytýkaná skutočnosť by mala za následok vecnú nesprávnosť napadnutého uznesenia, nezakladala by ale prípustnosť dovolania v zmysle § 237 O.s.p. V dôsledku toho by posúdenie, či odvolací súd (ne)použil správny právny predpis a či ho (ne)správne interpretoval alebo či zo správnych skutkových záverov vyvodil (ne)správne právne závery, prichádzalo do úvahy až vtedy, keby dovolanie bolo procesne prípustné (o taký prípad ale v prejednávanej veci nešlo).

Vzhľadom na uvedené možno zhrnúť, že v danom prípade prípustnosť dovolania navrhovateľa nemožno vyvodiť ani z ustanovenia § 239 O.s.p. a ani z ustanovenia § 237 O.s.p.

Keďže v danom prípade dovolanie proti rozhodnutiu odvolacieho súdu nie je podľa § 239 O.s.p. prípustné a vady uvedené v § 237 O.s.p. neboli zistené, Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie navrhovateľa ako neprípustné podľa § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. v spojení s § 243b ods. 5 O.s.p. odmietol. S poukazom na právnu úpravu dovolacieho konania sa nezaoberal napadnutým rozhodnutím odvolacieho súdu z hľadiska jeho vecnej správnosti.

V dovolacom konaní úspešnému odporcovi vzniklo právo na náhradu trov dovolacieho konania proti navrhovateľovi, ktorý úspech nemal (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.). Dovolací súd priznal odporcovi náhradu, ktorá spočíva v odmene advokátky za jeden úkon právnej služby, ktorý poskytla odporcovi vypracovaním vyjadrenia k dovolaniu z 18. marca 2010 (§ 14 ods. 2 písm. c/ vyhlášky č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb). Sadzbu tarifnej odmeny určil podľa § 10 ods. 1 tejto vyhlášky vo výške 576,99 eur, čo pri pripočítaní náhrady

výdavkov za miestne telekomunikačné výdavky a miestne prepravné vo výške jednej stotiny výpočtového základu (7,21 eur) a DPH (111 eur) predstavuje spolu 695,20 eur.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 19. mája 2010

JUDr. Vladimír Magura, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia : Adriána Borovská